

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) NUTARTIS

2010 m. lapkričio 16 d.*

Byloje C-73/10 P

dėl 2010 m. vasario 8 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG, įsteigta
Hamburge (Vokietija), atstovaujama *Rechtsanwalt* A. Rinne, solisitorių S. Kon ir
C. Humpe bei QC C. Vajda,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai M. Kellerbauer ir A. Biolan, nurodžiusiai adresą
dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas K. Schiemann, teisėjai C. Toader ir A. Prechal (pranešėjas),

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris A. Calot Escobar,

susipažinęs su generalinės advokatės nuomone,

priima šią

Nutartį

- ¹ Savo apeliaciniu skundu *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG* prašo panaikinti 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo nutartį *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert prieš Komisiją* (T-2/09, toliau – skundžiama nutartis), kuria šis teismas atmetė kaip akivaizdžiai nepriimtina jos ieškinį dėl 2008 m. spalio 15 d. Komisijos sprendimo C(2008) 5955, galutinis, dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį (byla COMP/39.188 – Bananai) (to-

liau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo, motyvuodamas tuo, kad šis ieškinys buvo pareikštas praleidus terminą.

Ginčo aplinkybės ir procesas Bendrajame Teisme

- 2 Apeliantė yra pagal Vokietijos teisę įsteigta komanditinė bendrovė.

- 3 2008 m. spalio 21 d. jai buvo pranešta apie ginčijamą sprendimą, kuriuo Europos Bendrijų Komisija konstatavo, jog kelios įmonės, tarp kurių apeliantė, derindamos veiksmus derino referencines bananų kainas dalyje bendros rinkos, pažeidė EB 81 straipsnį, ir šioms įmonėms skyrė baudas.

- 4 *Fresh Del Monte Produce Inc.* (toliau – *Del Monte*) kartu ir solidariai su apeliantė buvo nurodyta sumokėti pastarajai skirtą baudą dėl to, kad laikotarpiu, kai apeliantė dalyvavo darant pažeidimą, *Del Monte* darė jai lemiamą įtaką. *Del Monte* pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo Bendrajame Teisme, kuris buvo gautas 2008 m. gruodžio 31 dieną. Šiuo metu nagrinėjamoje aptariamoje byloje 2010 m. vasario 17 d. Nutartimi *Fresh Del Monte Produce prieš Komisiją* (T-587/08) apeliantei buvo leista įstoti į bylą *Del Monte* pusėje.

- 5 Faksu, kuri Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2009 m. sausio 2 d., apeliantė perdavė ieškinio dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo kopiją, kurios originalą ši kanceliarija gavo tą pačių metų sausio 9 dieną.

- 6 2009 m. vasario 4 d. Bendrojo Teismo kanclerio laišku informuota, kad jos ieškinys buvo pareikštas praleidus EB 230 straipsnyje numatytą terminą, tą pačių metų vasario 20 d. laišku apeliantė pateikė pastabas dėl to, kad savo ieškinį pateikė pavėluotai, ir paprašė leisti nukrypti nuo minėto termino.

- 7 Šiuo klausimu apeliantė teigia, jog šį ieškinį pateikė pavėluotai dėl to, kad jos atstovai klaidingai aiškino Bendrojo Teismo procedūros reglamentą. Konkrečiau kalbant, savo pastabų priede ji pateikė vieno iš savo atstovų liudijimą, kad trys jo bendradarbiai sąžiningai manė, jog pagal šio reglamento 101 straipsnio 1 dalies a punktą ir 2 dalį kartu su 102 straipsnio 2 dalimi terminas ieškiniui pareikšti baigėsi 2009 m. sausio 2 dieną.

- 8 Apeliantė taip pat pateikė kelis argumentus, kurie pateisina, jog, nepaisant pavėluoto ieškinio pateikimo, Bendrasis Teismas pripažintų jį priimtiniu.

- 9 Taigi pirmiausia ji tvirtina, kad pripažinus ieškinį nepriimtiniu, ji patirtų neteisybę ir didelę žalą.

- 10 Paskui ji nurodo, kad terminas tik vos buvo praleistas ir yra paaiškinimas, kodėl ji pateikė savo ieškinį pavėluotai. Be to, ieškovės nuomone, jeigu ieškinys būtų priimtas, reikšmingai nebūtų pažeistas teisinio saugumo principas ir nebūtų sukelta Komisijai žalos.

- 11 Galiausiai apeliantė pabrėžia, kad bet kuriuo atveju proporcingumo principas ir teisė kreiptis į teismą, kuri garantuojama 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsniu, yra svarbesni už teisinio saugumo principą, ir tai buvo pripažinta, be kita ko, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės baudžiamojo proceso teisėje.

Skundžiama nutartis

- 12 Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtina motyvuodamas tuo, kad jis buvo pareikštas praėjus šiam tikslui nustatytam terminui.
- 13 Bendrasis Teismas šios nutarties 10–17 punktuose pirmiausia patvirtino tai, kad ieškinys pareikštas pavėluotai, konstatavęs, jog pagal EB 230 straipsnio penktą pastraipą ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalies a ir b punktus bei 2 dalį ir 102 straipsnio 2 dalį terminas minėtam ieškiniui pareikšti prasidėjo 2008 m. spalio 22 d. ir baigėsi 2008 m. gruodžio 31 d. vidurnaktį, įskaičius terminą dėl nuotolių.
- 14 Paskui skundžiamos nutarties 20–23 punktuose Bendrasis Teismas atmetė ieškovės argumentus, kuriais ji siekė pateisinti pavėluotą ieškinio pateikimą.
- 15 Pirmiausia minėtame 20 punkte Bendrasis Teismas priminė, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką nuo Bendrijos nuostatų, reglamentuojančių procesinius terminus, taikymo galima nukrypti tik išimtinėmis aplinkybėmis, t. y. aplinkybėmis, kurių

nebuvo galima numatyti, arba *force majeure* atveju, kaip nurodyta Teisingumo Teismo statuto 45 straipsnio antroje pastraipoje, nes griežtas šių taisyklių taikymas atitinka teisinio saugumo reikalavimą ir būtinybę vengti bet kokios diskriminacijos ar savivalės vykdant teisingumą.

- 16 Skundžiamos nutarties 21 punkte Bendrasis Teismas, viena vertus, nurodė, kad šioje byloje ieškovė neįrodė, jog egzistavo aplinkybės, kurių nebuvo galima numatyti, ar *force majeure* atvejis, ir netgi tuo nesirėmė. Antra vertus, Bendrasis Teismas nusprendė, kad tiek, kiek ieškovė, remdamasi savo atstovų atliktu neteisingu Bendrojo Teismo procedūros reglamento nuostatų aiškinimu, ketino remtis atleistina klaida, kuri pateisintų nukrypimą nuo šioje byloje taikomų su terminais susijusių nuostatų taikymo, vadovaujantis teismo praktika, aiškinant šias nuostatas nekyla ypatingų sunkumų, todėl negalima pripažinti, jog ieškovė padarė atleistiną klaidą, kuri pateisintų nukrypimą nuo minėtų nuostatų taikymo.
- 17 Antra, Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 22 punkte priminė, jog iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad, nesant aiškios nuorodos, Bendrijos teisės sistemoje iš principo nesiekama jos sąvokų apibrėžti atsižvelgiant į vieną ar kelias nacionalinės teisės sistemas, ir padarė išvadą, kad ieškovės argumentus, susijusius su Vokietijos ir Jungtinės Karalystės baudžiamojo proceso teise, reikia atmesti.
- 18 Trečia, skundžiamos nutarties 23 punkte dėl tos dalies, kur ieškovė rėmėsi teise į veiksmingą teisminę gynybą, Bendrasis Teismas nusprendė, kad ši teisė buvo tinkamai apsaugota suteikiant ieškovei galimybę pareikšti ieškinį dėl jos nenaudai priimto akto per EB 230 straipsnyje numatytą terminą, ir šiai teisei nebuvo daroma jokia įtaka griežtai taikant su procesiniais terminais susijusias Bendrijos nuostatas. Todėl Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad atsižvelgiant į tariamai išimtines aplinkybes,

kuriomis remiamasi šioje byloje, nei teise kreiptis į teismą, nei proporcingumo principu negalima pateisinti nukrypimo nuo minėto termino.

Šalių reikalavimai

19 Savo apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą nutartį,

— pripažinti jos pareikštą ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo priimtiniu ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui arba,

— nepatenkinus nurodytų reikalavimų, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad būtų išnagrinėtas minėto ieškinio priimtinum klausimas.

20 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 21 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 119 straipsnį, jeigu apeliacinis skundas yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai nepagrįstas, Teismas gali bet kuriuo metu, remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu ir išklausęs generalinį advokatą, motyvuota nutartimi at mesti šį skundą, nepradėjęs žodinės proceso dalies.
- 22 Teisingumo Teismas mano, kad šiuo atveju bylos medžiagoje yra užtekinai informacijos, kad jis galėtų tokia motyvuota nutartimi at mesti apeliacinį skundą kaip akivaizdžiai nepagrįstą.

Šalių argumentai

- 23 Apeliantė kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis padarė teisės klaidą, skundžiamos nutarties 20 punkte nusprendęs, jog nuo su procesiniais terminais susijusių Sąjungos nuostatų taikymo galima nukrypti tik visiškai išimtinėmis aplinkybėmis, t. y. aplinkybėmis, kurių nebuvo galima numatyti, arba *force majeure* atveju.
- 24 Apeliantės nuomone, toks požiūris yra nepagrįstai siauras ir neatsižvelgiama, arba bent jau netinkamai atsižvelgiama į teisės kreiptis į teismą baudžiamojoje byloje, baudžiamojo proceso teisėtumo principo, proporcingumo principo svarbą ir į svarbiausią būtinybę vengti neteisingo rezultato.

- 25 Pirmiausia, kalbėdama apie pagrindinę teisę kreiptis į teismą, apeliantė teigia, kad didelės baudos, skirtos už suderintus veiksmus, prieštaraujančius konkurencijos taisyklėms, yra susijusios su baudžiamaisiais kaltinimais, kaip jie suprantami pagal EŽTK 6 straipsnio 2 dalį. Šiuo klausimu ji remiasi 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Hüls prieš Komisiją* (C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 149 ir 150 punktai) bei 2006 m. lapkričio 23 d. Europos žmogaus teisių teismo sprendimu *Jussila prieš Suomiją* (*Recueil des arrêts et décisions* 2006-XIII, § 43).
- 26 Ši pagrindinė teisė, remiantis visų pirma 1998 m. rugsėjo 22 d. Sprendimu *Coote* (C-185/97, Rink. p. I 5199, 21 punktas ir jame nurodyta teismo praktika), yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kuris, beje, buvo dar kartą patvirtintas 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 364, p. 1) 47 straipsnyje.
- 27 Antra, apeliantė teigia, kad teisinio saugumo principas ir teisėtų lūkesčių apsaugos principas negali būti taikomi absoliučiai, nes teisinio saugumo principas turi koegzistuoti ir būti taikomas nepažeidžiant teisėtumo principo. Turi būti užtikrinama pusiausvyra tarp šių principų, ir tam tikromis aplinkybėmis teisėtumo principas turi turėti viršenybę, kaip tai liudija teismo praktika, apeliantei šiuo klausimu remiantis 1961 m. kovo 22 d. Sprendimu *Snupat prieš Vyriausiąją valdybą* (42/59 ir 49/59, Rink. p. 101, p. 159), 1983 m. rugsėjo 21 d. Sprendimu *Deutsche Milchkontor ir kt.* (205/82–215/82, Rink. p. 2633) bei 2007 m. spalio 23 d. Sprendimu *Lenkija prieš Tarybą* (C-273/04, Rink. p. I-8925).
- 28 Trečia, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad priemonė būtų tinkama ir būtina numatytam tikslui pasiekti ir kad privačiam asmeniui nebūtų nustatoma pernelyg didelė, palyginti su šiuo tikslu, našta.

- 29 Pirmiausia, kiek tai susiję su pagrindine teise kreiptis į teismą, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į baudos baudžiamąjį pobūdį, nors visiška ir veiksminga šios teisės apsauga baudžiamosiose bylose yra esminė.
- 30 Bendrasis Teismas taip pat nepaaiškino, kodėl nukrypimo nuo su procesiniais terminais susijusių taisyklių negalima pateisinti remiantis proporcingumo principu. Be to, šiuo klausimu skundžiamoje nutartyje padaryta esmingesnė teisės klaida dėl neteisingo minėto principo taikymo.
- 31 Galiausiai Bendrasis Teismas klaidingai neatsižvelgė į kelias aplinkybes, į kurias jis turėjo atsižvelgti siekdamas taikyti proporcingumo principą. Visų pirma tai aplinkybė, kad savo ieškiniu dėl panaikinimo apeliante ginčijo didelę baudžiamąją sankciją, kad terminas ieškiniui Bendrajame Teisme pareikšti buvo praleistas tik vieną dieną ir kad ieškinį pripažinus nepriimtinu dėl termino praleidimo poveikis apeliantei ir jos patirta žala yra neproporcinga pasekmėms, kurios kiltų Komisijai, jeigu ieškinyt būtų pripažintas priimtinu.
- 32 Komisija remiasi su EŽTK 6 straipsnio 2 dalimi susijusia Europos žmogaus teisių teismo praktika, būtent minėtu Sprendimu *Jussila prieš Suomiją*, iš kurio išplaukia, kad:
- norint įvertinti, ar sankcija yra baudžiamoji ir todėl, ar kaltinimas yra „baudžiamasis“, kaip suprantama pagal EŽTK 6 straipsnį, reikia remtis trimis kriterijais, t. y. sankcijos kvalifikavimas atitinkamoje valstybėje narėje, pažeidimo pobūdis ir sankcijos griežtumas,

- sankcijos, sudarančios baudžiamosios teisės „branduolį“ (pranc. k. „noyau dur“) dėl jų kvalifikavimo pagal nacionalinę teisę (pirmasis kriterijus), turi būti atskirtos nuo bet kokios kitos kategorijos sankcijų, kurios gali būti laikomos „baudžiamosiomis“ atsižvelgiant tik į antrąjį ir trečiąjį kriterijus,

 - baudos konkurencijos srityje priklauso pastarajai baudžiamųjų sankcijų kategorijai ir nesudaro baudžiamosios teisės „branduolio“, todėl garantijos, suteikiamos pagal EŽTK 6 straipsnyje numatytą baudžiamąją sritį, nebūtinai turi būti taikomos labai griežtai.
- 33 Vadovaujantis Sąjungos teise, pagal Sąjungos konkurencijos teisės taisykles skirtų sankcijų pobūdis yra visiškai nebaudžiamasis.
- 34 Be to, Komisija tvirtina, jog tariamo lankstumo terminų srityje, kuris pasireiškia tam tikrose nacionalinės teisės sistemose, negalima pripažinti kaip bendrojo Sąjungos teisės principo.
- 35 Ji taip pat mano, kad apelianė turėjo teisę kreiptis į teismą kaip bet kuri kita bendrovė, kuriai pagal Sąjungos konkurencijos teisę buvo skirta bauda. Terminų nesilaikymas, nuo kurio priklauso galimybė pasinaudoti šia teise, yra atskiras klausimas, ir jį buvo nesilaikyta dėl apelianės klaidos, nepaisant to, ar ji buvo padaryta tyčia, ar ne.
- 36 Kalbėdama apie proporcingumo principą Komisija pažymi, kad šioje byloje nebuvo nepagrįstai pažeista teisė kreiptis į teismą dėl to, kad buvo taikytos su terminais susijusios taisyklės.

- 37 Šios taisyklės taikomos nuo seniai ir teismų praktikoje nurodyta, kad jos nesukelia ypatingų sunkumų. Šioje byloje, anot Komisijos, negalima tinkamai remtis tuo, kad klaida, „netyčia“ padaryta skaičiuojant terminus ieškiniui pareikšti, yra atleistina.
- 38 Bendrasis Teismas visiškai laikėsi proporcingumo principo taikydamas Teisingumo Teismo statuto 45 straipsnio antrą pastraipą, kuri, numatant galimybę nukrypti nuo minėtų terminų esant išimtinėms aplinkybėms, leidžia užtikrinti šio principo laikymąsi.
- 39 Be to, procesinių terminų laikymąsis negali priklausyti nuo tokių veiksmų, kaip an-tai skirtos baudos dydis arba pažeidėjo finansinės lėšos. Šie veiksniai iš esmės tampa beprasmiai dėl apeliančios turimos teisės iš savo atstovų reikalauti žalos atlyginimo.
- 40 Galiausiai, Komisijos teigimu, kadangi *Del Monte* per jos pradėtą procesą Bendrajame Teisme rėmėsi pagrindais, kuriais, be kita ko, ginčija apeliančios dalyvavimą daran-t atitinkamą pažeidimą, ir kadangi apeliantei buvo leista įstoti į bylą, Bendrasis Teismas turės išnagrinėti daugelį su ja susijusių ginčijamo sprendimo dalių. Taigi, jei šios ginčijamo sprendimo dalys turėtų būti panaikintos, Komisija mano, jog galės to pasekmes taikyti apeliantei, nors teisiškai ji to daryti neprivalėtų.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 41 Pagal nusistovėjusią Teismo praktiką nuo Sąjungos teisės aktų, susijusių su procesiniais terminais, galima nukrypti tik visiškai išimtinėmis aplinkybėmis, t. y. aplinkybėmis, kurių nebuvo galima numatyti, arba *force majeure* atveju, kaip nurodyta Teisingumo Teismo statuto 45 straipsnio antroje pastraipoje, nes griežtas šių taisyklių taikymas atitinka teisinio saugumo reikalavimą ir būtinybę vengti bet kokios diskriminacijos ar savivalės vykdant teisingumą (žr., be kita ko, 2005 m. sausio 18 d. Nutarties *Zuazaga Meabe prieš VRDT*, C-325/03 P, Rink. p. I-403, 16 punktą bei 2008 m. liepos 3 d. Nutarties *Pitsiorlas prieš Tarybą ir ECB*, C-84/08 P, 14 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 42 Iš Teismo praktikos taip pat matyti, kad nuo Sąjungos teisės aktų, susijusių su terminais ieškiniui pareikšti, leidžiančios nukrypti atleistinos klaidos sąvoka apima tik išimtinės aplinkybes, kuriomis atitinkama institucija elgėsi taip, kad vien jos veiksmai arba šie veiksmai didžiąja dalimi galėjo sukelti teisės subjekto, kuris elgėsi sąžiningai ir parodė toki rūpestingumą, kokio reikalaujama iš įprastai informuoto subjekto, pagrįstą susipainiojimą (žr., be kita ko, 2010 m. sausio 14 d. Nutarties *SGAE prieš Komisiją*, C-112/09 P, Rink. p. I-351, 20 punktą ir joje nurodytą teismo praktiką).
- 43 Bendrajame Teisme apeliantė nenurodė, kad termino praleidimą galima pateisinti aplinkybe, kurią reikia kvalifikuoti kaip tokią, kurios nebuvo galima numatyti, arba kaip *force majeure* atvejį.
- 44 Savo apeliaciniame skunde apeliantė taip pat aiškiai nekaltina Bendrojo Teismo, kad skundžiamos nutarties 21 punkte šis atsisakė jos atžvilgiu pripažinti atleistinos klaidos egzistavimą.

- 45 Šiuo klausimu bet kuriuo atveju galima priminti, jog byloje dėl Komisijos sprendimo, kuriuo pagal EB 81 straipsnį skiriama bauda, ir kurioje, kaip ir šioje byloje, buvo padaryta terminų ieškiniui pareikšti skaičiavimo klaida, Teisingumo Teismas atsisakė pripažinti atleistinos klaidos egzistavimą, visų pirma nusprenddamas, kad Bendrojo Teismo procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalies a ir b punktų formuluotė yra aiški ir ją aiškinant nekyla ypatingų sunkumų (minėtos Nutarties *SGAE prieš Komisiją* 24 punktas).
- 46 Tačiau apeliantė teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprendęs, jog nuo Sąjungos nuostatų, reglamentuojančių procesinius terminus, taikymo galima nukrypti tik tomis aplinkybėmis, kurių negalima numatyti, arba *force majeure* atveju.
- 47 Apeliantės nuomone, nuo šių teisės aktų taip pat turi būti nukrypstama remiantis pagrindine teise kreiptis į teismą, teisėtumo ir proporcingumo principais ir dėl svarbiausios būtinybės vengti neteisingo rezultato. Toks nukrypimas turėtų būti leidžiamas ypač dėl to, kad nagrinėjamas ieškinys susijęs su Komisijos sprendimu, kuriuo skiriama didelė bauda, turinti būti laikoma baudžiamąja, vadinasi, apeliantė yra apkaltinta baudžiamąja tvarka, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 2 dalį.
- 48 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad EŽTK 6 straipsnyje įtvirtintas principas, t. y. užtikrinti kiekvienam asmeniui teisingą bylos nagrinėjimą, kuris pripažįstamas Sąjungos teisės sistemoje, netrukdo numatyti termino, per kurį būtų galima pareikšti ieškinį teisme (1987 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Dufay prieš Parlamentą*, 257/85, Rink. p. 1561, 10 punktas).

- 49 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, jog teisės į veiksmingą teisminę gynybą visiškai nepaveikia griežtas Sąjungos teisės aktų, susijusių su procesiniais terminais, taikymas, kuris pagal nusistovėjusią teismo praktiką atitinka teisinio saugumo reikavimą ir būtinybę vengti bet kokios diskriminacijos ar savivalės vykdant teisingumą (2002 m. gegužės 17 d. Nutarties *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-406/01, Rink. p. I-4561, 20 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 50 Be to, iš teismų praktikos aišku, kad nukrypimo nuo minėtų nuostatų negalima pateisinti aplinkybe, jog kalbama apie pagrindines teises. Iš tikrųjų taisyklės, susijusios su terminais ieškiniui pareikšti, yra imperatyvios ir teismas jas turi taikyti taip, kad užtikrintų teisinį saugumą bei subjektų lygybę prieš įstatymą (2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *PKK ir KNK ir Tarybą*, C-229/05 P, Rink. p. I-439, 101 punktas).
- 51 Apeliantė teigia, kad kiekvieną kartą, kai praleidžiamas procesinis terminas, taikomas ieškiniui dėl sprendimo, kuriuo skiriama didelė bauda dėl konkurencijos teisės taisyklių pažeidimo, dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir teisėtumo bei proporcingumo principų reikia, kad Sąjungos teismas palygintų, pirma, kiek tas terminas buvo praleistas ir kiek šis vėlavimas paveikia šį terminą grindžiantį tikslą ir, antra, pasekmes, kylančias ieškovui atmetus ieškinį dėl to, kad jis buvo pateiktas per vėlai.
- 52 Tačiau jeigu kiekvienu atskiru atveju Sąjungos teismas galėtų taip nukrypti, nepaisydamas aplinkybės, apie kurią priminta šios nutarties 50 punkte, kad taisyklės, susijusios su terminais ieškiniui pareikšti, yra imperatyvios, tokį nukrypimą būtų sunku suderinti su Sąjungos teisės nuostatų, reglamentuojančių terminus ieškiniui pareikšti,

tikslu, t. y. įgyvendinti teisinio saugumo reikalavimą ir būtinybę vengti bet kokios diskriminacijos ar savivalės vykdant teisingumą.

- 53 Bet kuriuo atveju, nesant poreikio nagrinėti, ar tokia bauda, kokia ginčijamu sprendimu skirta apeliantei, yra baudžiamojo pobūdžio, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 2 dalį, reikia nurodyti, kad teisė į teismą, kurios pagrindinis aspektas yra teisė kreiptis į teismą, nėra absoliuti ir jai gali būti taikomi netiesiogiai pripažinti apribojimai, visų pirma susiję su ieškinio priimtinumą sąlygomis, nes dėl jos pobūdžio ją turi reglamentuoti valstybė, kuri šiuo klausimu naudojasi tam tikra diskrecija. Šiais apribojimais teisės subjektui suteikta galimybė negali būti varžoma taip arba tiek, kad būtų pažeidžiama pati jo teisės kreiptis į teismą esmė. Galiausiai jais turi būti siekiama teisėto tikslo ir turi egzistuoti protingas proporcingumo tarp naudojamų priemonių ir siekiamo tikslo santykis (1998 m. spalio 28 d. Europos žmogaus teisių teismo sprendimo *Pérez de Rada Cavanilles prieš Ispaniją*, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, § 44).
- 54 Reikia taip pat pabrėžti, kad teisės subjektai turi tikėtis, jog bus taikomos nuostatos, reglamentuojančios terminus, kurių reikia laikytis norint pareikšti ieškinį, nes jomis siekiama užtikrinti gerą teisingumo vykdymą ir visų pirma teisinio saugumo principo laikymąsi. Vis dėlto šios nuostatos arba jų taikymas neturi kliudyti teisės subjektui pasinaudoti kokia nors egzistuojančia teisių gynimo priemone (minėto Europos žmogaus teisių teismo sprendimo *Pérez de Rada Cavanilles prieš Ispaniją* § 45).
- 55 Tačiau negalima teigti, kad dėl su procesiniais terminais susijusių Sąjungos nuostatų ir jų taikymo šioje byloje buvo sukliudyta apeliantei pasinaudoti kokia nors egzistuojančia teisių gynimo priemone ginčijamo sprendimo atžvilgiu.

- 56 Iš tiesų, nors tiesa, kad nagrinėjamas dviejų mėnesių terminas yra teisės kreiptis į teismą apribojimas, akivaizdu, jog šiuo apribojimu nepažeidžiama pati šios teisės esmė, juo labiau kad, kaip buvo nurodyta šios nutarties 45 punkte, taisyklės, susijusios su šio termino skaičiavimu, įskaitant nagrinėjamas šioje byloje, yra aiškios ir jas aiškinant nekyla ypatingų sunkumų.
- 57 Šiuo atveju taip pat svarbi aplinkybė, kad šioje byloje terminas ieškiniui pareikšti buvo praleistas tik dėl apeliančės patarėjo padarytos klaidos, kuri, kaip buvo nurodyta šios nutarties 45 punkte, negali būti laikoma atleistina klaida, dėl kurios būtų galima nukrypti nuo taisyklių, susijusių su terminais ieškiniui pareikšti.
- 58 Tai matyti ir iš šios nutarties 41 punkte nurodyto fakto, jog praleidus tokį terminą nukrypti galima taip pat esant aplinkybėms, kurių nebuvo galima numatyti, ir *force majeure* atveju.
- 59 Iš to išplaukia, jog skundžiamos nutarties 23 punkte Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad teisė į veiksmingą teisminę gynybą buvo tinkamai apsaugota ieškovei suteikus galimybę pareikšti ieškinį dėl jos nenaudai priimto akto per EB 230 straipsnyje numatytą terminą ir šiai teisei nebuvo daroma įtaka griežtai taikant su procesiniais terminais susijusias Bendrijos teisės nuostatas. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, tame pačiame punkte pateikęs išvadą, kad atsižvelgiant į išimtinės aplinkybes, kuriomis remiamasi šioje byloje, nei teisė kreiptis į teismą, nei proporcingumo principas nepateisina nukrypimo nuo minėto termino.
- 60 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliacinį skundą reikia atmesti kaip akivaizdžiai nepagrįstą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁶¹ Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir apeliančė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nutaria:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.